

Téma: „Školní dítě ve škole a v rodině“

Seminář bude věnován vývojovému období *mladšího a středního školního věku*. Cílem je přiblížit toto vývojové období prostřednictvím praktické zkušenosti, přičemž budou diskutována některá aktuální témata jako je význam školy v životě dítěte a význam rodiny při vstupu a docházce dítěte do školy.

Vyberte si jeden (nebo více) z následujících úkolů (např. 1 a), 3 b),...) a připravte si jej na I.seminář z Vývojové psychologie II. Vaše prezentace mohou být podnětem k diskusi o některých aktuálních tématech a pokusíme se na nich ilustrovat, některé charakteristiky tohoto vývojového období.

Můžete rovněž pracovat po dvojicích nebo ve skupinách. Všichni by však měli být na seminář připraveni!!

U dětí předškolního nebo mladšího školního věku udělejte kresbu postavy. Na semináři si vysvětlíme vývojové kritéria a charakteristiky vyhodnocování.

Doporučení: V rozhovoru s dětmi se snažte přizpůsobit vývojové úrovni dítěte. Podle toho volte otázky. Nezapomeňte dítě během rozhovoru pozorovat. Pokuste se s dítětem navázat dobrý vztah, rozhovor by neměl být pro dítě výrazně zúzkostňující. U menších dětí můžete doplnit o prvky hry nebo o kresbu.

Při interpretaci zvažte vztah dítěte k vám a rovněž k prostředí, ve kterém se nacházíte, případně přítomnost druhých osob. V rozhovoru s rodičem pravděpodobně zjistíte různé informace pokud budete rozhovor provádět v přítomnosti dítěte nebo v jeho nepřítomnosti. U jednotlivých úkolů jsou uvedeny základní aspekty, kterých byste se měli dotknout a uvažovat o jejich souvislostech. Můžete se však zaměřit pouze na některé aspekty a rozpracovat je podrobněji, či připojit a rozpracovat další témata související s daným úkolem. Uvedený výčet témat, kterých se máte v rozhovoru dotknout by měl být spíše inspirativní.

1. Vstup dítěte do školy:

- a) Proved'te *rozhovor s dítětem předškolního věku*, které je rok před vstupem do školy a pokuste se zjistit, jaká je jeho představa o škole a jaký má ke škole vztah, zdali se do školy těší. Pokuste se zjistit na základě čeho je jeho představa o škole postavena a jak souvisí s jeho aktuální vývojovou úrovní. Zadejte mu kresbu postavy.
- b) Proved'te rozhovor s dítětem mladšího školního věku (1./2. třída)- 6/7- 8/9let. Pokuste se zjistit jaký má vztah ke škole, jestli do školy chodí rád/a. Jak a čím je tvořena jeho/její reprezentace školního prostředí, čím je ovlivněna (neopomeňte vztahy k učitelům, vrstevníkům, roli rodičů, školní předměty, pomůcky apod. Zadejte mu kresbu postavy.

2. Rodina se školním dítětem

- a) Proved'te rozhovor s dítětem mladšího školního věku (1./2. třída)- 6/7- 8/9let a s jeho rodičem/rodiči
- b) Proved'te rozhovor s dítětem středního školního věku 8/9-10/12 let a s jeho rodičem/rodiči

Pokuste se zjistit vztah dítěte ke škole a jeho projevy ve školním výkonu, v přípravě do školy, v chování během školního vyučování. Na co se do školy těší a na co netěší. Co ho baví a co ne (oblíbené neoblíbené předměty, činnosti, přestávky versus vyučovací hodiny, komunikace s učitelem x komunikace s vrstevníky). Pokuste se zjistit vztah rodiče/rodičů dítěte ke škole obecně i ke konkrétnímu školnímu prostředí dítěte. Pokuste se interpretovat možnou souvislost mezi postojem rodiče a postojem dítěte.

3. Školní dítě a jeho svět

Proved'te rozhovor se školním dítětem, které navštěvuje

- a) 1.-2.třídu
- b) 3.-5. třídu

Pokuste se zjistit jaké jsou jeho školní i mimoškolní zájmy, jak je strukturován jeho všední den či víkend. Pokuste se zjistit, jaká je jeho motivace pro školní i mimoškolní aktivity. Jaký čas věnuje přípravě do školy, do jaké míry se do školní přípravy zapojují členové rodiny (rodiče, prarodiče, sourozenci,...). Jaký má vztah k plnění školních povinností. Jaké jsou jeho vztahy s vrstevníky, jaké je jeho/její postavení v kolektivu. Zda jsou kamarádi pouze z okruhu školy. Struktura kamarádských vztahů.

4. Postoje rodičů a dětí ke škole z pohledu učitele

Proved'te strukturovaný rozhovor s učitelem/učitelkou (s učitely) 1. stupně ZŠ. Pokuste se zjistit, jak vnímá aktuální postoje rodičů ke škole, zdali se podle něj/ní postoje rodičů různí a do jaké míry ovlivňují postoje dětí a adaptaci dítěte na školní prostředí. Jaké jiné faktory podle nich ovlivňují adaptaci dítěte na školu a kterým faktorům přiřkládají největší význam. Pokud se jedná o učitele/učitelku s delší praxí nebo učitele/učitelku, který učil na více školách, můžete se pokusit o srovnání. Zdali došlo v průběhu času nebo v jiné škole ke změně postojů rodičů.

Místo strukturovaného rozhovoru můžete vytvořit také dotazník, který předložíte více učitelům. V takovém případě se pokuste o srovnání.